

SCID-5-S

Gestructureerd klinisch interview
voor DSM-5 Syndroomstoornissen

Michael B. First,
Janet B.W. Williams,
Rhonda S. Karg,
Robert L. Spitzer

Nederlandse vertaling

Arnoud Arntz,
Jan Henk Kamphuis,
Joël L. Derks

SCID-5-S

Gestructureerd klinisch interview
voor DSM-5 Syndroomstoornissen

Nederlandse vertaling van
Structured Clinical Interview for DSM-5
Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV) en
User’s Guide for the Structured Clinical Interview
for DSM-5 Disorders–Clinician Version en
delen van Structured Clinical Interview
for DSM-5 Disorders–Research Version (SCID-5-RV)

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnames of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m van de Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van artikel 16l vijfde lid Auteurswet 1912. Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

Databankenrecht op deze uitgave wordt voorbehouden.

Dit werk is eerst uitgegeven in de Verenigde Staten door American Psychiatric Association Publishing, een divisie van de American Psychiatric Association, Washington DC, Verenigde Staten. Copyright © 2016. Alle rechten voorbehouden.

Dit werk wordt in Nederland uitgegeven in het Nederlands door Boom uitgevers Amsterdam BV. Boom uitgevers Amsterdam BV is de exclusieve uitgever van *SCID-5-S Gestructureerd klinisch interview voor DSM-5 Syndroomstoornissen*, de Nederlandse vertaling van *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV), first edition (Copyright © 2016)* en *User's Guide for the Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version, first edition* en delen van *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Research Version (SCID-5-RV) (Copyright © 2015)* in het Nederlands voor wereldwijde distributie.

Correcte referentie van deze titel: American Psychiatric Association (2017). *SCID-5-S Gestructureerd klinisch interview voor DSM-5 Syndroomstoornissen. Nederlandse vertaling van Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV), first edition*, en *User's Guide to Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV), first edition* en delen van de *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Research Version (SCID-5-RV)*. Amsterdam: Boom.

Voor gebruik van enig deel van het vertaalde werk is schriftelijke toestemming vereist van Boom uitgevers Amsterdam BV.

De American Psychiatric Association is niet betrokken bij de vertaling van dit werk van de Engelse naar de Nederlandse taal en is niet verantwoordelijk voor fouten, omissies of andere mogelijke gebreken in de vertaling van het werk.

First published in the United States by American Psychiatric Association Publishing, Washington DC. Copyright © 2016. All rights reserved.

First published in The Netherlands by Boom uitgevers Amsterdam BV in Dutch. Boom uitgevers Amsterdam BV is the exclusive translation publisher of *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV), first edition (Copyright © 2016)* and *User's Guide to Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV), first edition (Copyright © 2016)* authored by Michael B. First, MD, Janet B.W. Williams, PhD, Rhonda S. Karg, PhD, and Robert L. Spitzer, MD, in Dutch for distribution Worldwide.

Reprinted with permission from the *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders–Research Version (SCID-5-RV)* by Michael B. First, Janet B.W. Williams, Rhonda S. Karg, and Robert L. Spitzer, published by American Psychiatric Association Publishing (copyright © 2015). This material is added to the Dutch edition of the SCID-5-CV only.

Permission for use of any material in the translated work must be authorized in writing by Boom uitgevers Amsterdam BV.

The American Psychiatric Association played no role in the translation of this publication from English to the Dutch language and is not responsible for any errors, omissions, or other possible defects in the translation of the publication.

ISBN 9789024406432
NUR 772

www.scid-5.nl
www.boompsychologie.nl
www.bua.nl

Supervisie

De Nederlandse vertaling van *Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders-Clinician Version* (SCID-5-CV) is gesuperviseerd door prof. dr. Arnoud Arntz en prof. dr. Jan Henk Kamphuis, met de assistentie van Joël L. Derks, MSc.

Experts

Prof. dr. A.J.L.M. (Ton) van Balkom, psychiater
Prof. dr. T.K. (Theo) Bouman, gezondheidszorgpsycholoog
Dr. L.L.N.J. (Lindy-Lou) Boyette, gezondheidszorgpsycholoog
Drs. S.A. (Stéphanie) Dijkstra, gezondheidszorgpsycholoog
Prof. dr. A.A. (Annemarie) van Elburg, psychiater
Dr. S.M. (Saskia) van Es, klinisch psycholoog
Prof. dr. H.M. (Hilde) Geurts, psycholoog
Prof. dr. C. (Collin) van der Heiden, klinisch psycholoog en psychotherapeut
Dr. D. (Daphne) van Hoeken, psycholoog
Drs. M. (Martie) de Jong, klinisch psycholoog en psychotherapeut
Dr. M. (Mirjam) Kampman, klinisch psycholoog
Dr. J. (Jaap) Lancee, psycholoog
Dr. A.S. (Aart) de Leeuw, psychiater
Prof. dr. A. (Agnes) van Minnen, klinisch psycholoog en psychotherapeut
Drs. G.A.M. (Geert) Peeters, gezondheidszorgpsycholoog
Dr. M. (Maartje) Schoorl, klinisch psycholoog
Dr. A.T. (Annet) Spijker, psychiater
Dr. A.B.P. (Tonnie) Staring, klinisch psycholoog
Prof. dr. J.A. (Jan) Swinkels, psychiater
Dr. H.G.H. (Hyke) Tamminga, psycholoog
Dr. B.J.M. (Ben) van de Wetering, psychiater
Prof. dr. R.W.H.J. (Reinout) Wiers, psycholoog

Vertaalteam

Het vertaalteam, samengesteld en begeleid door MedicaMerkus BV, bestond uit drs. Nel van Beelen, drs. Hanneke Lustig en drs. Hilde Merkus.

Verzorging omslag

René van der Vooren, Amsterdam

Verzorging binnenwerk

De vliegende kiep, Amsterdam

SCID-5-S Gestructureerd klinisch interview voor DSM-5 Syndroomstoornissen bestaat uit de volgende los te verkrijgen onderdelen :

SCID-5-S Interview
ISBN 9789024406432

SCID-5-S Scoreformulieren (set van 50 formulieren)
ISBN 9789024408740

SCID-5-S Vragenlijst (set van 50 formulieren)
ISBN 9789024423552

Inhoud

Voorwoord bij de vertaling 11

Citaten en copyright 13

Deel 1 Achtergronden en toelichting

- 1 **Inleiding** 17
- 2 **Ontstaansgeschiedenis van de SCID** 19
- 3 **Totstandkoming van de SCID-5-S** 21
 - 3.1 Amerikaanse versies 21
 - 3.2 Nederlandse versie: SCID-5-S 21
 - 3.3 Eigenschappen van de SCID-5-S 22
- 4 **Het diagnostisch domein en het tijdsbestek van de SCID-5-S** 23
- 5 **Basiskenmerken van de SCID-5-S** 29
 - 5.1 Overzicht 29
 - 5.2 Diagnostische sequentie 29
 - 5.3 Scores 29
 - 5.4 Scoreformulier 30
- 6 **Het afnemen van de SCID-5-S** 31
 - 6.1 Afname van de SCID-5-S 31
 - 6.2 SCID-5-S Vragenlijst (SCID-5-SV) 31
 - 6.3 Afname van de SCID-5-S na gebruik van de SCID-5-SV 32
- 7 **Gebruiksregels en toepassing van de SCID-5-S** 35
 - 7.1 Veldcodes 35
 - 7.2 Format met drie kolommen 36
 - 7.3 SCID-vragen 36
 - 7.4 Beoordeling van de criteria 37
 - 7.5 De opmaak van nota benes 38
 - 7.6 Vastleggen van beschrijvende informatie 38
 - 7.7 Instructies voor overslaan 38
 - 7.8 Modules C en D: beslisboomformat 40
 - 7.9 Meervoudige clausules in de criteriareeksen 41
 - 7.10 Pijlen die duiden op elkaar uitsluitende vragen 42
 - 7.11 Stoornis door een somatische aandoening, een middel/medicatie of een primaire stoornis 42
 - 7.12 Overwegen van de effecten van een behandeling 43
 - 7.13 Klinische significantie 44
 - 7.14 Andere gespecificeerde en ongespecificeerde stoornissen 44
 - 7.15 Afwijking van de DSM-5-criteria 45

8	SCID do's-and-don'ts	47
9	Differentiatie tussen primaire stoornissen en stoornissen door een middel/medicatie c.q. een somatische aandoening	49
9.1	Richtlijnen voor het bepalen of symptomen het gevolg zijn van een somatische aandoening	50
9.2	Het beoordelen van een stoornis door een middel/medicatie	51
10	Speciale instructies voor het overzicht	53
11	Training	57
12	Psychometrische overwegingen	59
12.1	Betrouwbaarheid van de SCID	59
12.2	Validiteit van de SCID	60

Deel 2 SCID-5-S

Overzicht 67

Lijst van afkortingen 71

Module A Stemmingsepisodes en de persisterende depressieve stoornis 73

Module B Psychotische en verwante symptomen 131

Module C Differentiële diagnostiek van psychotische stoornissen 153

Module D Differentiële diagnostiek van stemmingsstoornissen 181

Module E Middelgerelateerde en verslavingsstoornissen 203

Module F Angststoornissen 235

Module G Obsessieve-compulsieve en verwante stoornissen 277

Module H Posttraumatische-stressstoornis 293

Module I Externaliserende stoornissen 321

Module J Voedings- en eetstoornissen 343

Module K Somatisch-symptoomstoornis en verwante stoornissen 365

Module L Slaap-waakstoornissen 377

Module M Screening op andere huidige stoornissen 399

Module N Aanpassingsstoornis 403

Deel 3 Bijlagen

Bijlage 1 DSM-5-criteria voor de stoornissen in module M 413

Bijlage 2 Trainingsmaterialen 417

Huiswerkcasussen 431

Bijlage 3 Referenties 449

Bijlage 4 Verantwoording 451

Dankwoord 451

Belangenverklaringen 454

Voorwoord bij de vertaling

Na het verschijnen van de *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (DSM-5)* in 2013 is het gestructureerde interview voor de DSM-IV As-I-stoornissen, de SCID-I, door First, Williams, Karg en Spitzer aangepast aan de DSM-5. Deze versie, getiteld *Structured Clinical Interview for DSM-5 Disorders–Clinician Version (SCID-5-CV)*, kwam in 2016 uit en is thans vertaald en bewerkt tot een Nederlandse uitgave: *SCID-5-S Gestructureerd klinisch interview voor DSM-5 Syndroomstoornissen*. Omdat er in de oorspronkelijke SCID-5-CV een aantal stoornissen ontbrak die wij als belangrijk beschouwen voor de Nederlandse situatie (zoals eetstoornissen en slaapstoornissen) zijn deze onderdelen uit de SCID-5 Research Version (SCID-5-RV) toegevoegd aan de Nederlandse versie. Ook is een SCID-5-S Vragenlijst (SCID-5-SV) toegevoegd, die als zelfrapportage-instrument kan worden gebruikt alvorens het interview wordt afgenomen. Deze toevoeging is in nauwe samenwerking met Michael First, hoofdauteur van de SCID-5-CV, tot stand gekomen en zal waarschijnlijk ook bij de herziening van de Amerikaanse versie worden overwogen. Daarmee wordt het gebruik van de SCID-5-S in de praktijk mogelijk nog efficiënter.

Wij hebben gepoogd de Nederlandse vertaling van de SCID-5-S zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke Engelse tekst te houden. De formulering van de DSM-5-criteria en van andere definities uit de Amerikaanse DSM-5 zijn echter niet door ons vertaald, maar zijn overgenomen uit de Nederlandse vertaling van de DSM-5, het *Handboek voor de classificatie van psychische stoornissen*, ook als deze discussie zouden kunnen oproepen. In afwijking van de Amerikaanse versie hebben wij gemeend het commentaar bij

specifieke criteria naast de bijbehorende criteria af te drukken. Dit maakt het voor de interviewer gemakkelijker om tijdens het interview de toelichting en scoringsinstructies te raadplegen dan wanneer een apart boek geraadpleegd moet worden of wanneer er teruggebladerd moet worden. Omdat dit commentaar het grootste deel van de oorspronkelijke *User's Guide* besloeg, is ook de rest van de tekst van de handleiding in het interviewboek opgenomen. Onduidelijkheden en mogelijke fouten in de oorspronkelijke tekst werden met hulp van Michael First, de eerste auteur van de originele versie, opgelost. Wij zijn hem daarvoor veel dank verschuldigd. Ook willen wij de vertalers van MedicaMerkus danken voor het aanleveren van de vertalingen op basis waarvan wij de uiteindelijke Nederlandse SCID-5-S tot stand lieten komen.

Classificerende diagnostiek is belangrijk bij het bepalen van de optimale zorg voor patiënten. Diagnostiek zonder hulp van een gestructureerd interview is weinig betrouwbaar, waardoor de kans toeneemt dat niet de optimale zorg wordt verleend. Wij menen dat het gebruik van de SCID-5-S de kwaliteit van de zorg kan vergroten. Het is vooral ook onze hoop dat (veel) klinici én patiënten het interview als bruikbaar en nuttig zullen ervaren in het diagnostisch proces.

Arnoud Arntz
Jan Henk Kamphuis
Joël L. Derks

Programmagroep Klinische Psychologie
Universiteit van Amsterdam
Postbus 15933
1001 NK AMSTERDAM